

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/139/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113213149
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113213149.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobkyne: I. C., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Karabášom, so sídlom Sabinov, Ružová 10, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpenému advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, so sídlom Košice, Nemcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 5.9.2014 pod č. k. 29C/120/2013-226, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania 69,91 eur k rukám právneho zástupcu JUDr. Jozefa Karabáša, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 29C/120/2013-226 zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo I/2012 vedeného pred Ústavným súdom Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012. Zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach so sídlom na Alžbetinej 41 v Košiciach sp. zn. 2C/580/2012 zo dňa 19.1.2012. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 413,36 eur, na účet právneho zástupcu žalobkyne, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobkyňa sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/580/2012 zo dňa 19.1.2012, a to pre neplatne dojednanú rozhodcovskú doložku. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalovaný uzatvoril so žalobkyňou 25.9.2007 Poistnú zmluvu č. 4049690478, pričom k zániku poistného vzťahu došlo dňa 26.9.2008 z dôvodu neplatenia poistného zo strany žalobkyne. Následne si žalovaný uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 108,05 eur s príslušenstvom, čo zodpovedalo nákladom žalovaného vynaložených na uzavretie poistnej zmluvy podľa čl. XVII. bodu 7a, t.j. výške odmeny za sprostredkovanie poistnej zmluvy. Tento nárok si žalovaný uplatnil na Arbitrážnom súde Košice, ktorý rozsudkom sp. zn. 2C/580/2012 zo dňa 19.1.2012 rozhodol o povinnosti žalobkyne zaplatiť žalovanému 108,05 eur a trovy rozhodcovského konania 276,- eur. Rozsudok rozhodcovského súdu bol doručený žalobkyni 15.4.2013. Rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc na rozhodovanie sporov z rozhodcovskej doložky uvedenej v časti XV. všeobecných poistných podmienok či v osobitnom zmluvnom dojednaní č. 01/2007 tvoriaceho súčasť všeobecných poistných podmienok. Podľa žalobkyne, dojednanie uvedených poistných podmienok a konkrétne rozhodcovskej doložky je v rozpore s § 53 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a

je považované za neplatné. Obdobne je to konštatované v Nálezoch Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 55/2011 či 60/2011. Žalobkyňa sa dozvedela o pohľadávke žalovaného až z písomného rozhodcovského rozsudku, pričom podľa žalobkyne nie je možné spravodlivo od nej žiadať zaplatiť sumu ako náklady žalovaného na uzavretie poisťnej zmluvy, ktorú pohľadávku ani v rozhodcovskom konaní žalovaný riadne nešpecifikoval.

Žalovaný namietal podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Spochybňuje, či žaloba bola podaná v zákonnej 30-dňovej lehote. Sama žalobkyňa mala možnosť pri podpise poisťnej zmluvy a všeobecných poisťných podmienok sa rozhodnúť, či podpíše aj Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 o rozhodcovskej doložke. Navyiac sa poukazuje na to, že poisťná zmluva bola sprostredkovaná E. T., a tak žalobkyňa vstupovala do poisťného vzťahu ako informovaný spotrebiteľ. Na Slovensku pôsobí 26 poisťovacích spoločností a žalobkyňa nebola nútená uzavrieť poisťnú zmluvu a túto neuzavrela ani v majetkovej tiesni. Navyiac, osobitné zmluvné dojednania nie sú súčasťou všeobecných poisťných podmienok. Preto sa žalobkyňa nemôže dovolávať nekalosti podmienky uzavretia rozhodcovskej doložky.

Súd sa oboznámil s výpoveďami p. C. J. vo veci sp. zn. 16C/127/2013 a E. K. v konaní sp. zn. 11C/120/2013, ktoré riešili otázku uzatvárania rozhodcovských doložiek pre žalovanú poisťovaciu spoločnosť. Obdobne vo veci sp. zn. 29C/180/2013 bola vypočutá svedkyňa S. E. ako sprostredkovateľka poistenia pre žalovanú poisťovaciu spoločnosť, ktorá uviedla, že na školeniach neboli oboznamovaní na všetky okolnosti uvádzaných vo všeobecných poisťných podmienkach, pričom skôr ich informovali o otázkach poisťných produktov, vyplňovania poisťných zmlúv. Jej samej nie je známy inštitút arbitrážneho konania, prípadne rozhodcovskej doložky. Aj vo veci sp. zn. 7Co/188/2013 bola vypočutá svedkyňa S. G., ktorá predávala poisťné produkty žalovanej obchodnej spoločnosti, tiež potvrdila, že nemala vedomosť o obsahu osobitných zmluvných dojednaní a rozhodcovskej doložky.

Súd poisťnú zmluvu medzi žalobkyňou a žalovanou poisťovacou spoločnosťou hodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu uzavretú podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.), kde je zrejmé, že žalovaná poisťovacia spoločnosť pôsobila v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa bola spotrebiteľkou - fyzickou osobou. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že jedna strana uzatvára zmluvu s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy zmlúv sú pripravené na vopred predtlačení formulároch a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhovaných zmlúv. Okresný súd pri hodnotení nároku žalobkyne vychádzal zo Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, kde členské štáty majú zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzavretých so spotrebiteľom neboli záväzné pre spotrebiteľa, pričom čl. III. ods. 3 Smernice obsahuje indikatívny a nie vyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré môžu byť považované za nekalé. Výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách je uvedený aj v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., pričom od 1.1.2008 je neprijateľnou zmluvou podmienkou aj dojednanie rozhodcovskej doložky, že spory s dodávateľom budú výlučne riešené v rozhodcovskom konaní. Zmyslom a cieľom úpravy spotrebiteľského práva v Občianskom zákonníku je poskytovanie spotrebiteľom Slovenskej republiky minimálne taký štandard ochrany aký stanovuje Smernica č. 93/13/EHS. Podľa okresného súdu, formulárová rozhodcovská doložka v čl. XV. všeobecných poisťných podmienok znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadných sporov v inom ako rozhodcovskom konaní. Je to neprijateľná zmluvná podmienka, ak výlučným prostriedkom na riešenie sporov je rozhodcovské konanie. O vzťahu k rozhodcovským doložkám pojednáva aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 5Cdo 61/2012 či sp. zn. 6Cdo 13/2013. Rozhodcovská doložka nebola osobitne dojednaná, čo vyplýva aj z jej zaradenia do všeobecných obchodných podmienok. Takáto podmienka vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Súd hodnotil aj rozhodcovské konanie, ktoré má neprímerane krátke lehoty (5-dňová lehota na podanie odporu proti platobnému rozkazu), pričom prejednanie veci rozhodcom je podmienené zaplatením pomerne vysokého poplatku.

Žalobkyňa sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, kde súd neprijal námietku žalovaného, že došlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej doložky, pričom možnosť voľby spotrebiteľa medzi rozhodcovským konaním a konaním pred všeobecným súdom bola len iluzórna. Žalobkyňa ako spotrebiteľ bola nútená k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy

a prejednávania sporu medzi účastníkmi výlučne v rozhodcovskom konaní. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná, kde ide o nekalú obchodnú praktiku žalovanej poisťovacej spoločnosti. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú doložku. Preto súd nárok žalobkyne posúdil ako dôvodný, riešil otázku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a následne pre jej neplatnosť zväzil nedostatok právomoci rozhodcovského súdu rozhodnúť o nároku žalovanej poisťovacej spoločnosti.

Žalovaný podal návrh na prerušenie konania s poukazom na § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.. Súd prvého stupňa nevidí dôvod na prerušenie konania do skončenia konania vecí Ústavného súdu pod sp. zn. 6Cdo 1/2012. Ak sa žalovaný odvoláva na iné rozhodnutie a Nález Ústavného súdu SR, ten skôr riešil otázku kontradiktórnosti konania, než podstatu sporu z tohto konania a neprijateľnosti zmluvnej podmienky a dojednania rozhodcovskej zmluvy medzi účastníkmi. Aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré je predmetom konania na Ústavnom súde, nevyplýva iné právne posúdenie rozhodcovskej doložky, ako urobil súd prvého stupňa. Preto okresný súd nevyhovел námietkam žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom pod sp. zn. ÚS 382/2013.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej žalobkyne priznaná náhrada trov konania na trovách právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za 5 úkonov právnej pomoci poskytovanej advokátom žalobkyne.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalovaný. Okresný súd pri riešení otázky neplatnosti rozhodcovskej doložky vychádzal z výpovedí iných poisťovacích agentov C. J. či E. K. alebo S. G., pričom v konkrétnom prípade so žalobkyňou dojednala poistný vzťah E. T.. Výpovede zástupcov poisťovne, ktorí neuzavreli poistnú zmluvu so žalobkyňou, nemôžu byť dôkazným prostriedkom na vyriešenie uzavretia rozhodcovskej doložky či posúdenie neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Žalovaná poukazuje aj na Záznam sprostredkovateľa o požiadavkách a potrebách klienta z 25.9.2007, kde sa rieši aj otázka poistných podmienok vrátane rozhodcovskej doložky. Takýto dôkaz ale súd nevzal v úvahu a jej obsahom sa ani nezaoberal. Navyiac, nebola vypočutá ani E. T.. Dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku boli len listinné dôkazy, z ktorých súd vyvodil nesprávny právny záver. Keď súd rozhodol na základe oboznámenia sa s výpovedami p. E. či G. a žalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k použitým dôkazom, došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti súdneho konania.

Keď súd uviedol, že oboznamuje sa obsah celého spisu, tak nie je zjavné, ktoré konkrétne dôkazy boli súdom prvého stupňa oboznámené a ktoré listinné dôkazy boli súdom prečítané. Ide o také vady konania, pre ktoré by súd prvého stupňa nemal vydať rozhodnutie vo veci. Dôkazy neboli vykonané takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Ďalej sa vycíta nedostatok odôvodnenia rozhodnutia.

Odvolateľ sa ďalej zaoberá individuálnym dojednaním rozhodcovskej doložky, kde v prvom rade navrhovateľka mala dve možnosti, a to buď rozhodcovskú doložku podpísať alebo nepodpísať. Navrhovateľka sama priznala, že v čase uzavretia poistnej zmluvy sa nedôkladne oboznámila so všetkými zmluvnými podmienkami. Pre nezodpovedný vzťah navrhovateľky k poistnej zmluve, kde nebola dostatočne obozretná, nemal by súd vyhovieť žalobkyňi. Do poistného vzťahu žalobkyňa vstúpila dobrovoľne. Podľa záznamu o potrebách klienta jednoznačne bola žalobkyňa poučená o následkoch uzavretého poistného vzťahu vrátane všeobecných poistných podmienok či riešenia sporov mimosúdne aj podpísania tzv. rozhodcovskej doložky.

Vnútroštátny súd nemôže konať svojvoľne a nevysvetliť, v čom spočíva hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán medzi spotrebiteľom a dodávateľom v nadväznosti aj na výklad úniového práva. Je potrebné prihliadať na všetky okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvy. Navrhovateľka nebola nútená uzavrieť poistnú zmluvu bez rozmyslu práve s odporcom. Neuzavrela zmluvu v majetkovej tiesni, a až po uzavretí poistnej zmluvy nastalo uzatvorenie ďalších osobitných zmluvných dojednaní, a to rozhodcovskej doložky. Osobitné zmluvné dojednania nie sú súčasťou všeobecných poistných podmienok. Ak sa má hodnotiť nekalosť zmluvných podmienok podľa čl. IV. Smernice č. 93/13/EHS, kde sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzavretá, tak vždy sa jedná o posudzovanie okolností, ktoré boli známe v dobe uzavretia zmluvy. Ak to súd hodnotí, tak pri určení neprímeranosti nestačí len konštatovanie nerovnosti v právach a povinnostiach, ale táto nerovnosť musí byť značná. Preto je potrebné najprv definovať rovnosť v právach a povinnostiach a vyznačiť neúnosnú nerovnosť.

Podľa odvolateľa došlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej doložky a je platná pre obidve strany. Rozhodcovská doložka sa nachádza až za textom všeobecných poisťných podmienok, a to čl. XV., pričom ide o tzv. osobitné zmluvné dojednania, ktoré žalovaná podpísala, ale mala možnosť voľby podpísať alebo nepodpísať tieto osobitné zmluvné dojednania. Rozhodcovská doložka nespĺyvala s ostatnými zmluvnými dojednaniaми. Mala reálnu možnosť odmietnuť rozhodcovskú doložku, ktorá jej bola predložená. Dohovor o rozhodcovskej doložke bol uzavretý samostatne, mimo spotrebiteľskej zmluvy, pričom ustanovenia časti XV. všeobecných poisťných podmienok boli pre účastníkov záväzné len v prípade samostatného dojednania rozhodcovskej doložky. Keďže účastníci prejavili vôľu uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, došlo k individuálnemu dojednaniu tejto zmluvnej podmienky. Preto nemôže byť hodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 a násl. Občianskeho zákonníka. Odvolateľ žiada zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Právny zástupca žalobkyne žiadal potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa. Trvá stále na tom, že nedošlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej zmluvy, pričom sa opiera o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012, že ak rozhodcovská doložka nie je individuálne dojednaná, jedná sa o neprijateľnú zmluvnú podmienku pre spotrebiteľa. Došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov, najmä pri výbere rozhodcu, pričom rozhodcovské súdy sa vytvárajú podľa potreby odporcu, kde pri rozhodcovskej zmluve by došlo k porušeniu zásady práva na zákonného sudcu zaručeného Listinou základných práv a slobôd. Považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, odvolanie žalovaného za účelové. Žiada rozhodnutie v celom rozsahu potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania 69,91 eur.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobkyňa sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Arbitrážnym súdom Košice pod sp. zn. 2C/580/2012 zo dňa 19.1.2012, kde obsahom tohto rozhodnutia bolo zaplatiť peňažnú pohľadávku žalovanej poisťovacej spoločnosti 108,05 eur podľa časti XVII. poisťných podmienok, a to bodu 7a ako osobitný provízny náklad v podobe úhrady odmeny za sprostredkovanie poisťnej zmluvy medzi poisťovňou a poisťníkom, ktorý uhrádza poisťovňa. Podpisom poisťnej zmluvy vzniká poisťovní osobitná pohľadávka voči poisťníkovi vo výške vyplatenej provízie - odmeny za sprostredkovanie príslušnej poisťnej zmluvy, ktorá sa vyporiada pri ukončení poisťného vzťahu zápočtom voči odkupnej hodnote, ak je vytvorená, alebo poisťnému plneniu. V danom prípade išlo o vyplatenie provízie poisťovaciemu agentovi žalovanej poisťovacej spoločnosti. Keď došlo k ukončeniu poisťného vzťahu medzi žalobkyňou a poisťovacou spoločnosťou, tak žalobkyňa mala tieto provízne náklady poisťovacej spoločnosti zaplatiť. Okresný súd pri hodnotení rozhodcovského rozsudku dospel k záveru, že rozhodcovský súd nemohol rozhodovať spor medzi účastníkmi, nakoľko dojednanie rozhodcovskej doložky v poisťnej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Potom vo veci rozhodoval rozhodca bez platnej rozhodcovskej doložky.

Podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, a to § 4 ods. 1, 2 rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve, pričom rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Okresný súd konštatoval pochybenie pri dojednávaní rozhodcovskej doložky v poisťnej zmluve, kde nedošlo k individuálnemu dojednaniu takejto rozhodcovskej doložky. Navyiac, takáto rozhodcovská doložka je neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je potom neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka totiž za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve považuje najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednania rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Žalovaná poisťovacia spoločnosť popierala skutočnosť, že nedošlo k individuálnemu dojednaniu rozhodcovskej zmluvy. Okrem podpisu poisťnej zmluvy, žalobkyňa mala podpísať aj všeobecné poisťné podmienky a navyiac, podpísala aj tzv. Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poisťnej zmluve, ktorá rieši otázku rozhodcovského konania. Svoje stanovisko žalovaná poisťovacia spoločnosť opiera aj o záznam o požiadavkách a potrebách klienta v poisťnej zmluve, ktoré mali riešiť otázku inštitútu rozhodcovského konania. Odvolací súd poukazuje na to, že záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve rieši skôr výber poistenia a požiadaviek

klienta na krytie rizika poistného vzťahu, pričom sa len upozorňuje na to, že v prípade vzniku sporov vyplýva zo sprostredkovania poistenia je možnosť na iné mimosúdne vyrovnanie a využitie inštitútu rozhodcovského konania v zmysle zákona č. 244/2002 Z.z.. Teda záznam o požiadavkách a potrebách klienta v žiadnom prípade nie je dohodou o výbere možnosti zveriť riešenie sporov medzi účastníkmi v rozhodcovskom konaní. Vo všeobecných poistných podmienkach v časti XV., časť rozhodcovské konanie, sa uvádza v bode 5, že rozhodnutie rozhodcovského súdu v spore je rozhodnutím konečným a nemožno ho preskúmať iným rozhodcom alebo rozhodcovským súdom. Podľa bodu 1 časti XV., poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Je potrebné prisvedčiť názoru súdu prvého stupňa, že všeobecné poistné podmienky majú riešiť otázku bližších podmienok poistného vzťahu a nevytvárať nové individuálne záväzky účastníka, napríklad vo forme rozhodcovskej zmluvy. Navyiac, rozhodcovské konanie je premietnuté do pomerne obsiahleho textu všeobecných poistných podmienok, kde si žalobkyňa nemusela ako poistená uvedomiť dôsledky, že okrem preberania a podpisovania všeobecných poistných podmienok uzatvára s nimi aj rozhodcovskú doložku ako osobitnú zmluvu, že spory medzi účastníkmi budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní.

Ak žalobca tvrdí, že Osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 bolo individuálnym dojednaním rozhodcovskej doložky a nepodpísaním nebol by účastník poistného vzťahu zaviazaný k rozhodcovskému konaniu, tak jednoznačne ako časť XV. všeobecných poistných podmienok, tak aj Osobitné zmluvné dojednania stále riešia povinnosť riešiť spor v rozhodcovskom konaní. Samotná žalobkyňa popiera tú skutočnosť, aby zo strany poisťovacieho agenta bol jej vysvetlený dopad voľby rozhodovania sporu pred rozhodcom alebo pred všeobecným súdom, resp. že jej bola objasnená okolnosť, že podpisom všeobecných poistných podmienok rieši aj otázku rozhodcovského konania. Ako je vyššie naznačené, rozsah všeobecných poistných podmienok a „strata“ rozhodcovskej doložky v pomerne rozsiahlom texte všeobecných poistných podmienok vytvára predpoklad, že skutočne navrhovateľke ako poistenej nemusel byť celkom jasný obsah dojednávania rozhodcovskej doložky, či v osobitných zmluvných podmienkach či v časti XV. všeobecných poistných podmienok, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy vo všeobecných poistných podmienkach možno charakterizovať ako určitú nekalú obchodnú praktiku žalovaného, ak sa chce vyhnúť riešeniu sporu pred všeobecnými súdmi, pričom je zjavné, že rozhodcovské konanie je smerované skôr k tomu, aby o nároku žalovaného bolo rozhodované pred vopred určeným rozhodcom, ktorého vyberá žalovaná poisťovacia spoločnosť, pretože zo všeobecných obchodných podmienok či osobitných zmluvných dojednaní nie je určené, ktorý rozhodcovský súd vec rozhodne. Navyiac, dojednanie rozhodcovského súdu žalovanou obchodnou spoločnosťou ako dodávateľa poistných služieb je v rozpore s judikovanými rozhodnutiami Súdneho dvoru, ktoré riešia otázku neprijateľnosti zmluvných podmienok, keď rozhodcovský súd sídli v sídle dodávateľa služieb, v danom prípade v Košiciach (viď citované rozhodnutie C-243/08 prípad Erzsébet Sustikné Györfi a Oceáno Grupo Editorial), že vopred stanovená podmienka predajcom, ktorá nebola individuálne dohodnutá, ktorá uznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy, súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska Smernice (93/13/EHS) kvalifikovaná ako nekalá.

Ak sú tu pochybnosti o individuálnom dojednaní uzavretia rozhodcovskej doložky, kde táto rozhodcovská doložka navyiac je vo všeobecných poistných podmienkach, ktoré mohol spotrebiteľ prehliadnúť a nie je preukázané, aby záznam o požiadavkách a potrebách klienta z poistnej zmluvy individuálne riešil otázku dohody účastníkov na výber rozhodcovského konania pri sporoch účastníka, kde zo záznamu takáto individuálna dohoda nevyplýva, potom v zhode s okresným súdom je možné konštatovať neprijateľnosť zmluvnej podmienky o dojednaní rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve. Ak nedošlo k platnému uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nebolo preukázané individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy, potom dojednanie rozhodcovskej doložky odkazom na všeobecné poistné podmienky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je neplatná podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 53 ods. 4 písm. f/ a ods. 5 Občianskeho zákonníka). Vo veci nemohol rozhodovať rozhodca, ktorý nemal platne uzavretú rozhodcovskú zmluvu medzi žalobkyňou a žalovanou poisťovacou spoločnosťou. Pre nedostatok právomoci rozhodcu rozhodovať spor, pretože nedošlo k platnému uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, boli naplnené podmienky § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, kde účastník rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy. Potom sa tento účastník môže domáhať podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244 zrušenia rozhodcovského rozsudku. Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, pokiaľ bol zrušený rozsudok

Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/580/2012 zo dňa 19.1.2012. Keď žalovaný vyčíta žalobkyni určitú nezodpovednosť pri podpise poisťnej zmluvy, resp. väčšiu obozretnosť, tak sa pripúšťa, že aj poisťovací zástupca žalovanej nemusel vysvetliť všetko z poisťnej zmluvy do takých dôsledkov, aby nevyvolal pochybnosti poisteného na uzavretie zmluvy. Preto aj odvolací súd sa skôr prikláňa k stanovisku, že poistený nemusel byť oboznámený so všetkými záväzkami z poistenia, vrátane dôsledkov riešenia sporu rozhodcu a nie všeobecným súdom.

Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 1/2012 vedeného pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. II. ÚS 382/2013. Podľa odvolacieho súdu nie sú splnené podmienky na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., že pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Keď sa tu napadá rozhodnutie Najvyššieho súdu, tak sa napadá porušenie procesného postupu Najvyšším súdom, nie samotné rozhodnutie Najvyššieho súdu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky. Ústavný súd v predchádzajúcom rozhodnutí konštatoval porušenia práva žalovaného Najvyšším súdom na vyjadrenie sa k okolnostiam rozhodujúcim vo veci samej, ale z jeho záverov nevyplýva nesprávne posúdenie neplatnosti rozhodcovskej doložky Najvyšším súdom. Preto ani odvolací súd nevidí dôvod na to, aby malo byť prerušené konanie do opätovného rozhodnutia Ústavného súdu vo veci porušenia práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie postupom Najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 6Co 1/2012.

Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania, nakoľko o nich bolo rozhodnuté správne. Neúspešný žalovaný nemá právo na náhradu trov konania. Úspešný žalobca má proti neúspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania na trovách právneho zastúpenia vo výške, ako urobil súd prvého stupňa. Žalobkyňa bola zastúpená advokátom, ktorému patrí náhrada podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z., kde výpočet náhrady trov právneho zastúpenia je urobený v súlade s vyhláškou. Preto odvolací súd potvrdzuje aj v tejto časti rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalovaný nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobkyni v odvolacom konaní vznikli trovy na trovách právneho zastúpenia za jeden úkon právnej pomoci, a to vyjadrenie k odvolaniu s odplatou vypočítanou podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v čiastke 69,91 eur (úkon právnej pomoci 61,87 eur + 8,04 eur režijný paušál).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.